

Präteritum

das Präteritum

Konuşurken «ich habe gemacht», yazarken «ich machte» kullanılır. Türkçede tüm geçmiş zamanlar aynıdır; Almancada Präteritum yazılı dilin damgasıdır.

Präteritum, yazılı dilde kullanılan basit geçmiş zamandır: war, hatte, konnte, musste.

A2 yolunda 5/21

6 bölüm · içindekiler

~6 dk okuma

22 soruluk test

Resimli ders >

Konuyu panoya as ↗

PDF indir ↓

İpucu: Almanca bir kelimeye dokun. Türkçesi çıkar, deftere kaydedersin, sonra Panom'da quiz'le sınarsın.

Anladım

Bölüm 01

00:10

Şu an: iki geçmiş zaman, tek anlam

KISAYOL

Konuşurken **Perfekt** kullan — ama **sein · haben · können · müssen · wollen · dürfen** altında **Präteritum**. Bu altısı zaten en çok kullandıkların.

Türkçede tek geçmiş zaman eki var: **-di**. Almancada iki tane ve **anlamları aynı**. Bu, Türkçeden gelen herkesi şaşırtıyor çünkü «aralarında ne fark var» sorusunun cevabı «anlamca hiç» — fark *nerede kullanıldıkları*.

İkisi de doğru, ikisi de aynı şeyi söylüyor. Ama bir Alman arkadaşına **Ich arbeitete gestern** dersin kulağa **kitaptan okunmuş** gibi gelir — masalda, haberde, romanda kullanılan biçim odur.

❶ Bu ayırım Almanya'nın **güneyinde ve kuzeyinde farklı** yaşıyor: kuzeyde Präteritum konuşmada da duyulur, güneyde (Bavyera, Avusturya) neredeyse hiç kullanılmaz. Sen ortada dur: aşağıdaki altı fiil hariç konuşurken Perfekt.

Bölüm 02 01:10

Ezberlenecek altı fiil — konuşurken de Präteritum

Kuralın istisnası bu altısı. Ve tesadüf değil: bunlar Almancada **en sık kullanılan fiiller**. Perfekt'leri hem uzun hem kulağa ağır geliyor, o yüzden dil kestirmeyi seçmiş.

KİŞİ	SEİN (OLMAK)	HABEN (SAHİP OLMAK)
ich	war	hatte
du	warst	hattest
er / sie / es	war	hatte
wir	waren	hatten
ihr	wart	hattet
sie / Sie	waren	hatten

Dikkat: **ich ve er satırı aynı** — ich war / er war, ich hatte / er hatte. Präteritum'un genel kuralı bu ve Präsens'ten farkı burada: Präsens'te **ich bin / er ist** ayrışıyordu.

MODAL FİİL	PRÄSENS	PRÄTERİTUM	ÖRNEK
können	kann	konnte	Ich konnte nicht kommen .
müssen	muss	musste	Ich musste arbeiten .
wollen	will	wollte	Ich wollte dich anrufen .
dürfen	darf	durfte	Ich durfte nicht rauchen .
sollen	soll	sollte	Ich sollte früher gehen .
mögen	mag	mochte	Ich mochte das nicht .

Kestirme: modal fiilin Präteritum'u **Umlaut'unu kaybeder ve -te alır**. können → konnte, müssen → musste, dürfen → durfte. Tek düzensizlik mögen → mochte — g sesi ch'ye dönüyor.

Modal fiiller Präteritum'da da **ich ve er satırında ek almaz**: ich konnte / er konnte. Diğerleri normal ek alır — du konntest • wir konnten • ihr konntet.

Bölüm 03

02:40

Düzenli fiilin Präteritum'u: kök + -te

Yazı diline geçtiğinde ihtiyacın olacak. Düzenli fiiller kolay: **köke -te ekleyip kişi ekini üstüne koyuyorsun**.

kişi	EK	MACHEN → MACH-	ARBEİTEN → ARBEİT-
ich	-te	machte	arbeitete
du	-test	machtest	arbeitetest
er / sie / es	-te	machte	arbeitete
wir	-ten	machten	arbeiteten
ihr	-tet	machtet	arbeitetet
sie / Sie	-ten	machten	arbeiteten

Kök **-t, -d, -n** ile bitiyorsa araya bir **e** giriyor: arbeitete • redete • öffnete. Sebebi telaffuz — arbeitte söylenmiyor. Bu tam olarak Präsens'teki du arbeitest kuralının aynısı.

Düzensiz fiiller ise **kök ünlüsünü değiştirir** ve -te almaz. Bunlar liste hâlinde ezberlenir, ama A2'de sana lazım olacak olanlar bir avuç:

❶ Bu altısını da **şimdilik tanımak** yeter — üretmen gerekmiyor. Haber okurken, masal dinlerken karşına çıkacak ve «bu bir geçmiş zaman» diyebilmen kâfi.

REKLAM

728 × 90

Bölüm 04

04:00

Hangi zaman nerede — tek tablo

almancaabc'nin «Zeitengebrauch» dediği kısım. Karar ağacı aslında çok kısa:

DURUM	HANGİ ZAMAN	ÖRNEK
Arkadaşına dün ne yaptığını anlatıyorsun	Perfekt	Ich habe gestern gearbeitet .
Aynı cümlede sein / haben var	Präteritum	Ich war müde . Ich hatte Zeit .
Aynı cümlede modal fiil var	Präteritum	Ich musste arbeiten .
E-posta , rapor , kompozisyon yazıyorsun	Präteritum	Er kam um acht und ging um zehn .
Masal , roman , haber metni	Präteritum	Es war einmal ein König...
Şu anda hâlâ süren bir şey	Präsens + seit	Ich wohne seit 2020 hier .

Son satır Türkçeden gelen büyük bir tuzak. Türkçe «2020'den beri burada **yaşıyorum**» diyor ve Almanca da **şimdiki zaman** kullanıyor — Perfekt değil. İngilizce bilenler burada «have lived» refleksiyle hata yapıyor.

TUZAK 01

Ich habe gewesen — en sık duyulan hata

sein fiilinin Perfekt'i dilbilgisel olarak **vardır** (**ich bin gewesen**) ve Güney Almanya, Avusturya ve İsviçre'de konuşmada sık duyulur; ama standart dilde ve kuzeyde **war** çok daha yaygındır. **habe gewesen** ise hiçbir yerde kullanılmaz, çünkü **sein** yardımcı olarak **sein** alır.

✗ **Ich habe in Berlin gewesen.**

İki kat yanlış.

✓ **Ich war in Berlin.**

Berlin'deydim. — Doğrusu ve doğal olanı.

Aynısı **haben** için de geçerli: en yaygını **Ich hatte keine Zeit. Ich habe keine Zeit gehabt** da doğrudur ve güneyde sık duyulur, ama daha uzundur.

TUZAK 02

Modal fiili Perfekt'e sokmaya çalışmak

Modal fiilin Perfekt'i var ama **çift mastarlı** ve kurması zor: **Ich habe arbeiten müssen**. Kimse böyle konuşmuyor. Präteritum kısa ve doğru.

✓ **Ich musste gestern arbeiten.**

Dün çalışmak zorundaydım.

✗ **Ich habe gestern arbeiten müssen.**

Doğru ama ağır — konuşmada tercih edilmiyor.

Bölüm 05

05:30

Kimsenin söylemediği kısım: iki zaman aynı cümlede

Ders kitapları «konuşmada Perfekt, yazıda Präteritum» der ve bırakır. Gerçek konuşmada olan şu: **ikisi aynı cümlede yan yana geliyor** ve bu tamamen normal.

✓ **Ich war gestern krank, deshalb habe ich nicht gearbeitet.**

Dün hastaydım, o yüzden çalışmadım.

✓ **Ich konnte nicht kommen, weil ich gearbeitet habe.**

Gelemedim çünkü çalışıyordum.

Kural karışmıyor — **her fiil kendi kuralına bakıyor**. **sein** ve modal fiil Präteritum, diğerleri Perfekt. Aynı cümlede ikisini birden kullandığında Almanca kulağı bunu hiç yadırgamaz; aksine doğal duyar.

① İkinci örnekteki **weil** yan cümlesinde fiilin sona gittiğine dikkat et — üstelik Perfekt'in **iki parçası birden** sona gidiyor: **gearbeitet habe**. Yan cümlede fiil sırasını unuttuysan [weil sayfasına](#) dön.

Bölüm 06 06:20

Bu hafta ne yapacaksın

Präteritum'u üretmeyi öğrenmene gerek yok — **altı fiili refleks yapman** yeter. Onlar oturunca Almancan bir anda daha doğal duyulur.

- Her akşam üç cümleyle günü anlat, ama **ilk cümle mutlaka war ya da hatte** ile başlasın: **Ich war müde. Ich hatte viel Arbeit.**
- Sonraki cümleleri Perfekt'le kur: **Ich habe zwei Stunden gelernt.**
- Bir «zorunluluk» cümlesi ekle: **Ich musste früh aufstehen.**
- Haftada bir kez altı modal fiilin Präteritum'unu yaz — **konnte • musste • wollte • durfte • sollte • mochte.**
- Almanca bir haber başlığı oku ve içindeki Präteritum fiilleri işaretle. Üretmiyorsun, **tanıyorsun.**

① Sırada mekân var: [wo mu wohin mu](#) — Almancanın «nerede / nereye» ayrımı ve o ayrımı hâlde nasıl gösterdiği.

İPUÇLARI

Testten önce bunları bil

Konunun çekirdeği üç satırda, altında Türkçeden çevirirken en sık düşülen yerler.

01

02

03

Altı fiil konuşurken de Präteritum

sein • **haben** ve dört modal,
geçmişte Perfekt'le değil
Präteritum'la söylenir.
Günlük konuşmada bile.

war • hatte • konnte • musste
• wollte • durfte

Düzenli fiil: kök + -te

Mastarın **-en**'ini at, **-te** ekle,
sonra kişi ekini. **ich** ve **er**
yine aynı, ikisi de çıplak.

machen → machte • wohnen
→ wohnte

Hâlâ sürüyorsa geçmiş değil

seit ile başlayan ve devam
eden bir durum Almandaca
Präsens'tir. Türkçe de
aynısını yapıyor: «2020'den
beri oturuyorum».

Ich wohne seit 2020
in Köln.

× ~~Ich habe gestern in
Berlin gewesen.~~

✓ Ich war gestern in Berlin.

sein hem **haben** almaz hem de konuşmada
Präteritum ister. İki hata tek cümlede.

× ~~Ich wohne seit 2020 in
Köln gewohnt.~~

✓ Ich wohne seit 2020 in Köln.

Hâlâ orada oturuyorsan geçmiş zaman değil
şimdiki zaman. **seit** gördüğün an **Präsens**.

× ~~Er gebte mir das Buch.~~

✓ Er gab mir das Buch.

Düzensiz fiil **-te** almaz; kök ünlüsü değişir.
geben → gab.

× ~~Gestern ich arbeitete lange.~~

✓ Gestern arbeitete ich lange.

Zaman bilgisi başa geçtiyse fiil ikinci sırada
kalmak zorunda — özne arkaya iter. Zaman
değişti, sıra kuralı değişmedi.

Bölüm 07 DİZ

Cümleyi kendin diz

Kelimelere dokun, doğru sırayla yerleştir. Almandanın en zor kısmı burası — ve
seçenek şıkkı yok, cümleyi **sen** kuruyorsun.

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

KELİMELERE DOKUN

Bölüm 07

06 : 50

Kendini dene

Cevaba dokun — neden öyle olduğunu birlikte görelim.

+16

Konuyu bitir: tam testi çöz

22 soru · süreli · sınav gibi · %60 ile konu biter

NOTLARIN

Bu konuya notun

Aklında kalsın istediğin kuralı, örneği ya da soruyu yaz. Kendiliğinden kaydedilir ve Panom'da toplanır.

Notun

Örneğin: -ung ile biten her isim die.

REKLAM

728 × 250

GENAU ALMANCA — KURAL DEĞİL, ANLAŞILMA ANI.
GENAU · ÜCRETSİZ ALMANCA KÜTÜPHANESİ